

Metodika zapojení rodinných příslušníků do posuzování míry podpory uživatelů (metodický pokyn MPSV 1/2010)

Zásady komunikace s rodinnými příslušníky a opatrovníky

-Rodinní příslušníci a opatrovníci uživatelů jsou o průběhu transformace ÚSP Jinošov průběžně informováni min. 2x za rok.

-V zařízení preferujeme osobní individuální kontakt s rodinami uživatelů před společnými informačními schůzkami.

- Cílem je zvýšit zájem rodinných příslušníků a opatrovníků o dění v pobytových zařízeních sociálních služeb a především o život svého příbuzného/opatrovance, tj. **změnit roli příbuzného/opatrovníka** v péči o svého příbuzného/opatrovance v domovech pro osoby se zdravotním postižením, a to nejen v chápání příbuzných/opatrovníků, ale také samotných zaměstnanců zařízení. Vytvořit tak z „**pasivního plnitele**“ většinou administrativních požadavků zařízení „**aktivního spolupracovníka**“, podílejícího se na individuálním rozvoji uživatele.

Úvod k nastavené komunikační strategii

Úvodní informace o připravovaném projektu transformace ÚSP Jinošov byla rodinným příslušníkům a opatrovníkům předána v písemné formě, a to v období příprav a vyjasňování koncepce transformace našeho zařízení. Následovaly osobní pohovory s opatrovníky uživatelů při uzavírání smluv o poskytnutí sociální péče v našem zařízení, které proběhly v 1 pololetí roku 2009. Při tomto jednání byli seznámeni s pojmem transformace ústavů sociální péče, novým pohledem na péči o osoby s mentálním postižením spočívající v jejich sociálním začlenění do běžné společnosti a směřování práce zařízení od péče k podpoře uživatelů při řešení jejich nepříznivé sociální situace, vyplývající ze zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (tj. nepřepečovávat paušálně osoby v nepříznivé sociální situaci, ale směřovat činnosti k podpoře samostatnosti znevýhodněných osob - závisí na zdravotním handicapu, sociálních dovednostech apod.) Dalším krokem v předávání informací byla korespondence zachycující posun v transformačním procesu a opětovná nabídka a výzva k zapojení do plánování budoucího umístění opatrovance, příbuzného.

Posuzování míry nezbytné podpory uživatelů

Posuzování míry nezbytné podpory uživatelů v souladu s metodickým pokynem MPSV č. 1/2010 bylo zahájeno v ÚSP Jinošov v květnu 2010. Hodnocení probíhá v pracovním týmu, pro jehož složení požadujeme minimálně:

-**metodik pro transformaci nebo vedoucí oddělení** (seznámí pracovníky s metodikou hodnocení míry podpory uživatelů, svolává schůzky, koordinuje činnost týmu, oslovuje opatrovníky a rodinné příslušníky uživatelů),

-**klíčový pracovník uživatele** (vypracovává spolu s uživatelem dotazník A, předkládá jeho výsledky týmu, zapisuje další výsledky jednání do následujících dotazníků)

-**zdravotní sestra pro DOZP** (koordinuje jednání a vyplnění dotazníků z hlediska zdravotního stavu jednotlivých uživatelů)

-**sociální pracovníce** (vstupuje do jednání z hlediska sociální anamnézy a situace uživatele a koordinace jeho budoucího přestěhování)

-**pracovníci přímé péče z jednotlivých aktuálních oddělení** (přináší svůj pohled na uživatele, na jeho schopnosti a dovednosti).

-do pracovního týmu hodnocení míry podpory uživatelů mají možnost zapojení **opatrovníci a rodinní příslušníci uživatelů**, které písemně oslovujeme a vybízíme k osobní účasti na hodnocení míry podpory jejich opatrovance a rodinného příslušníka.

Účast samotného uživatele při jednání týmu se nám jeví jako nevhodná z hlediska vyvolání nejistoty jak u samotného uživatele, tak i ve zkráceném hodnocení jednotlivých členů týmu.

Uživatel se vždy účastní vyplňování dotazníku typu A.

Kroky vedoucí k zapojení opatrovníků, rodinných příslušníků k hodnocení míry podpory uživatele

1. **Kompetentními osobami** k jednání s opatrovníky a rodinnými příslušníky při hodnocení míry podpory uživatelů jsou metodik pro transformaci (pro službu DOZP) a vedoucí chráněného bydlení (pro službu CHB)
2. Opatrovníky a rodinné příslušníky uživatelů **písemně** oslovuje metodik pro transformaci (pro službu DOZP) a vedoucí chráněného bydlení (pro službu CHB). Součástí dopisu je prosba o **telefonické potvrzení účasti či neúčasti** na telefon pisatele, **viz příloha**.
3. Pozvání na schůzku týmu je rodinnému příslušníkovi (opatrovníkovi) písemně odesláno **nejpozději 14 dnů** před plánovaným termínem schůzky. Vždy je možné se dohodnout s rodinným příslušníkem (opatrovníkem), který má zájem se schůzky zúčastnit, ale zvolený termín mu nevyhovuje, na jiném termínu. V případě rodinného příslušníka-opatrovníka, který má v zařízení více příbuzných – opatrovanců, jsou schůzky uzpůsobeny tak, aby se hodnocení těchto uživatelů konalo pro rodinu ve shodný termín.
4. **Schůzky týmu** svolává metodik pro transformaci nebo vedoucí chráněného bydlení. Po dohodě s klíčovými pracovníky uživatelů určí **termín, čas a místo schůzky** (možnost změny na žádost rodinných příslušníků, opatrovníků).
Na začátku každé schůzky seznámí všechny přítomné pracovníky a rodinné příslušníky se smyslem hodnocení míry podpory uživatelů a s kroky které budou následovat (dle metodiky MPSV 1/2010). Všichni zúčastnění jsou vyzváni k aktivní účasti na schůzce a k slovnímu komentáři všech bodů, které se budou projednávat! K dispozici všem členům hodnotícího týmu jsou bodovací škála k vyhodnocení dotazníku B a písemné otázky dotazníku A.
5. **Klíčový pracovník** uživatele seznamuje postupně členy týmu s vyhodnocením dotazníku A, následně dochází k diskuzi a vyhodnocení dotazníku B, popř. B1. V dotazníku C je vždy vyplněna první strana (přání uživatele, pokud je zjistitelné), druhá strana dotazníku (vyhodnocení týmu) většinou nemůže být celkově vyplněna. Navrhované místo bydlení není možné doplnit z důvodu neznalosti lokalit určených k výstavbě domácností v druhé etapě transformace. S touto skutečností, jakož i s obcemi se kterými se jedná o možné výstavbě v jejich katastru, jsou členové týmu seznámeni. **Konečný návrh lokality vhodné domácnosti pro uživatele a složení členů domácnosti bude proveden na základě hodnocení míry**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

podpory u všech uživatelů a zajištění stavebních parcel a nemovitostí pro druhou etapu transformace.

Závěrečného hodnotícího týmu se zúčastní **metodik pro transformaci, vedoucí ChB, vedoucí PSS, sociální pracovnice, zdravotní sestra.**

O návrhu lokality, domácnosti i spolubydlících v domácnosti bude uživatel, klíčový pracovník, rodina a opatrovník informováni a je možná další diskuze a změny k úplné spokojenosti všech zúčastněných stran!!!

Možná rizika účasti rodinných příslušníků, opatrovníků v týmu hodnocení míry podpory uživatelů

Níže uvedené obavy, které s sebou opatrovníci v různé míře přenášejí do hodnotícího týmu, většinou korespondují s obavami pracovníků v přímé péči a mohou narušit objektivní hodnocení konkrétního uživatele. Záleží na komunikačních dovednostech vedoucího týmu a dostatečně velkému časovému prostoru věnujícímu se vysvětlení všech pochybností rodině, opatrovníkům i ostatním spolupracovníkům.

- 1) **Nevěrohodnost možnosti dobrého fungování** nového směru poskytování sociálních služeb
- 2) Obavy plynoucí z opuštění izolovaného ústavního zařízení – **neschopnost přizpůsobení se uživatele** podmínkám života ve většinové společnosti a obavy z reakcí uživatele na „vykořenění“ a nové podmínky
- 3) **Podceňování schopností a dovedností uživatele** většinou z důvodu věku, zdravotního stavu a obav ze zajištění péče v nové domácnosti (bude muset uživatel vařit, prát, uklízet?, kolik pracovníků bude přítomno, nebude domácnost v některém okamžiku bez pracovníka?, apod.)
- 4) **Nesouhlas rodiny, opatrovníka s novou koncepcí péče** a žádost o přemístění uživatele do jiného velkokapacitního ústavu.

Rizikům lze předcházet prioritně kvalitně nastavenou komunikační strategií zaměřenou především na motivaci zaměstnanců a uživatelů (rodinných příslušníků a opatrovníků) s možností poukázání na dobrou praxi v jiných pobytových zařízeních sociálních služeb u nás i v zahraničí. V rámci komunikační strategie musí být zprostředkovány informace z oblasti lidských práv a základních svobod (Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením).

Příloha č.1

Reakce opatrovníků, rodinných příslušníků na výzvu k zapojení do hodnocení míry podpory uživatelů v ÚSP Jinošov

K 10. 7. 2010 bylo hodnoceno 39 klientů, u 25 klientů byli písemně (viz příloha) osloveni rodinní příslušníci

- A) Neprojevený zájem (11)**
- B) Telefonický zájem (5)**
- C) Osobní účast v pracovní skupině (9)**

Příloha č.2

Ústav sociální péče Jinošov, příspěvková organizace, Jinošov 1, 675 71

Vyřizuje: Marta Valová

Mob.: 733 102 912

E-mail: info@uspjinosov.cz

Datum:

Vážení přátelé!

Projekt transformace ÚSP Jinošov se zdárně rozjíždí. Již v blízké budoucnosti vzniknou nové domy pro naše klienty, a to nejprve v Náměšti nad Oslavou a Velké Bíteši (plánovaný termín dokončení výstavby a stěhování je březen 2012). V této souvislosti nás čeká ale ještě mnoho nezbytných příprav, a to především s vyhodnocením schopností každého klienta, z toho vyplývající určení jeho míry potřebné podpory a také výběr vhodné domácnosti. Ráda bych Vás pozvala do pracovní skupiny, která se tímto plánováním budoucího umístění Vašeho **příbuzného /opatrovance pana AB** bude zabývat.

Setkání se uskuteční **ve středu .....v .....hodin** v Jinošově (**prosím o telefonické potvrzení Vaši účasti na setkání na tel. čísle 733 102 912**).

Těšíme se na společné setkání s Vámi.

Za transformační tým ÚSP Jinošov

Marta Valová,
metodik pro transformaci